

Spis treści

WPROWADZENIE	9
ROZDZIAŁ 1	
Czym jest turystyka kulturowa?	11
1.1. Turystyka kulturowa jako rodzaj turystyki ze specyficzną grupą atrakcji	11
1.2. Turystyka kulturowa jako forma uczestnictwa w kulturze	26
1.3. Turystyka kulturowa jako instrument dystrybucji dziedzictwa	33
1.4. Doświadczenie „swojego” i „obcego” budujące tożsamość i otwartość	39
ROZDZIAŁ 2	
Jak turystyka kulturowa współtworzy identyfikację narodową i regionalną	45
2.1. Szlaki dziedzictwa	45
2.2. Centra interpretacji dziedzictwa i historii oraz ekomuzea	50
Studium przypadku: Centrum interpretacji dziedzictwa Brama Poznania ICHOT jako organizator spotkania z dziedzictwem i przeszłością	55
2.3. Propozycje turystycznych gier tematycznych	57
2.4. Eventy żywej historii	60
2.5. Turyści we własnym mieście?	62
Studium przypadku: „Nowy” Szlak Piastowski	64
ROZDZIAŁ 3	
Turystyka kulturowa w edukacji historycznej	71
3.1. Edukacyjne funkcje turystyki kulturowej	73

3.2. Atrakcyjny kontekst i warunki doświadczania i nauki poza szkołą	75
3.3. Doświadczenie na miejscu akcji	79
3.4. Edukacja po szkole	81
3.5. Narracja z pierwszej ręki	83
3.6. Własne i zapożyczone metody edukacji historycznej w turystyce	85
3.7. Przykłady nowoczesnych metod edukacji historycznej w turystyce Studium przypadku: Przykład zwiedzania fabularyzowanego. Czarownica z Freiburga (Die Hexe von Frieburg)	89 98

ROZDZIAŁ 4

Produkty i programy turystyki kulturowej: od spaceru do wyprawy	99
4.1. Spacer historyczny	99
4.2. Trasa tematyczna	103
4.3. Warsztat tematyczny lub kreatywny	107
4.4. Pakiet lokalny	109
4.5. Pobyt przeżyciowy i kreatywny	112
4.6. Inscenizacja jako moduł zorganizowanej turystyki	114
4.7. Wycieczka krok po kroku Studium przypadku: Schwarzwald Tourismus – oferta warsztatów kreatywnych dla turystów 2016	119 122

ROZDZIAŁ 5

Jakie zasoby i walory historii eksploatuje turystyka kulturowa?	127
5.1. Miejsca wydarzeń	127
5.2. Procesy historyczne	129
5.3. Dokumenty historii	130
5.4. Idee i pomysły oraz ich losy	134
5.5. Teksty kultury	138
5.6. Biografie wybitnych ludzi	142
5.7. Dzieje grup i społeczności	144
5.8. Historia zwykłych ludzi Studium przypadku: Pakiet Wycieczka „Solidarność” jako forma edukacyjnego wykorzystania miejsc i dokumentów historii	150 153

ROZDZIAŁ 6

Odmiany turystyki ukierunkowanej na historię i dziedzictwo	155
6.1. Podstawy typologii form turystyki kulturowej	155
6.2. Turystyka dziedzictwa kulturowego	158
6.3. Turystyka historyczna i turystyka żywej historii	166
6.4. Turystyka archeologiczna (archeoturystyka)	171

6.5. Turystyka miejska	174
6.6. Regionalna turystyka kulturowa	176
6.7. Turystyka etniczna do korzeni (<i>roots tourism</i>)	179
6.8. Podróże tematyczne (z wątkiem historycznym)	182
6.9. Kulturowa turystyka militarna	187
Studium przypadku: XVII Festiwal Słowian i Wikingów, program 2016	192

ROZDZIAŁ 7

Organizatorzy i wykonawcy	195
7.1. Organizatorzy turystyki	195
7.2. Gospodarze zasobów i walorów	198
7.3. Samorządy i ich agendy	205
7.4. Organizatorzy eventów	207
7.5. Samodzielni interpretatorzy	209
7.6. Nauczyciele	215
7.7. Twórcy i pasjonaci	216
7.8. Pozostali	217
Studium przypadku: Jak powstaje wycieczka kulturowa	218

ROZDZIAŁ 8

Obiekty i miejsca związane z historią jako walory i atrakcje turystyczne	223
8.1. Autentyczność jako magnes turystyczny	223
8.2. Fenomen atrakcji turystycznej	231
8.3. Udostępnianie atrakcji	238
8.4. Atrakcja jako przestrzeń współpracy	243
8.5. Obiekt, miejsce i przestrzeń jako pole konfliktów	251
Studium przypadku: Muzeum (nie) chce turystów	260

ROZDZIAŁ 9

Zagospodarowanie miejsc i kolekcji na potrzeby turystyki	263
9.1. Misja i ochrona a turystyka	263
9.2. Wymagania podstawowe	268
9.3. Współczesne standardy obsługi turystów	272
9.4. Problematyka interpretacji i narracji	274
9.5. Zagospodarowanie miejsc historycznych na potrzeby turystyki	284
Studium przypadku: Oferta turystyczna Twierdzy Bourtange (Holandia)	298

ROZDZIAŁ 10

Współpraca gospodarzy z turystyką i turystami	303
10.1. Kształtowanie wzajemnych relacji partnerów	303
10.2. Oferta własna atrakcji a potrzeby organizatorów turystyki	308
10.3. Proponowane modele współdziałania	313
10.4. Promocja obiektów i jej adresaci	321
10.5. Prawne ramy organizowania TKHD	326
Studium przypadku: Porozumienie między obiektem, samorządem i szlakiem o dostępności i obsłudze turystów	332

ZAKOŃCZENIE

Przyszłość edukacji historycznej w turystyce – prognozy i wnioski dla interesariuszy	337
---	-----

BIBLIOGRAFIA	347
-------------------------------	------------

INDEKS RZECZOWY	361
----------------------------------	------------

SPIS SCHEMATÓW TABLIC I ILUSTRACJI	377
---	------------